Goedenavond, voorzitter, raadsleden en inwoners van Westervoort.

Dat wij deze voorbereidende commissievergadering hebben voor het herstelplan konden we 2 jaar geleden nog niet bedenken.
De afgelopen 2 jaar hebben we grote overschrijdingen gehad op het Sociaal Domein met name Jeugdzorg, WMO en het doelgroepenvervoer. Dit heeft geleid dat we onze begroting de aankomende jaren niet meer sluitend kunnen krijgen en ons weerstandsvermogen van ruim 5 miljoen positief naar bijna 2 miljoen negatief is gedaald.
We zijn onder preventief toezicht van de provincie gekomen. Dit houdt in dat we met een herstelplan moeten komen en nieuw beleid met investeringen bijna onmogelijk wordt.

D66 heeft zich afgevraagd hoe kan het dat we van een gezonde gemeente zo snel tot een gemeente met grote financiële problemen zijn afgedaald.
Naast de decentralisatie vanuit Den Haag, de daarmee gepaard gaande bezuinigingen en het juist vermeerderen van de zorg vraag heeft geleid tot deze overschrijdingen.
We hebben echter ook moeten constateren dat Westervoort de afgelopen jaren geen adequate maatregelen heeft getroffen om de uitgaven op het Sociaal Domein inzichtelijk te maken en te verminderen. Erger nog we zijn elke keer achteraf geconfronteerd met bezuinigingen c.q. informatie dat we ruim over de budgetten heen zijn gegaan.
Budgetdiscipline is iets wat we als Westervoort op het sociale Domein niet goed in zijn. En ja het is zo dat we als gemeente moeten voldoen aan de zorgvraag, maar het is wel belangrijk dat we kijken welke zorg effectief en efficiënt is. Wij denken dat we dit in Westervoort veel beter kunnen en moeten doen. We kunnen uiteindelijk pas echt zeggen dat we tekort komen, als we financieel totaal 'in control' zijn en we, waar mogelijk, efficiëntie al gerealiseerd hebben.

Voordat we als D66 intern hebben geïnventariseerd waar we als Westervoort op zouden kunnen bezuinigen hebben we besproken wat voor gemeente we als Westervoort willen zijn in de toekomst. We hebben op basis van deze visie onze keuzes over de bezuinigingen genomen. Ik zal daarom beginnen met hoe wij Westervoort in de toekomst willen zien.

D66 wil dat Westervoort in de toekomst een gemeente is waarin de inwoners gelijkmatig zijn verdeeld naar sociale klasse en leeftijd. Het is een aantrekkelijk gemeente om in te wonen of ondernemer te zijn door de sociale samenhang, het bloeiende sport en culturele leven, de variatie in woningbouw voor zowel, jongeren, ouderen en gezinnen, een aantrekkelijk winkelcentrum voor de eerste levensbehoefte, een omgeving waar goed te recreëren is, zoals bijvoorbeeld het Rivierklimaatpark en een duurzame gemeente

Op basis van de mogelijke bezuinigingen vanuit de gemeente en alle inbreng van alle politieke partijen hebben we als D66 alle mogelijke bezuinigingen gelegd tegen onze visie hoe we als Westervoort in de toekomst willen zijn.
Dit heeft geleid tot bezuinigingsmaatregelen die voor een groot deel overeenkomen met de concept voorstellen van het college.
We wijken op een paar onderdelen af. Ik zal per programma de verschillen benoemen en onze zorgen over een aantal voorgestelde bezuinigingen of juist verhogingen benoemen.

Programma 1
We vinden het belangrijk dat Westervoort aantrekkelijk blijft voor zowel ondernemers en inwoners.

- We kunnen ons dan ook niet vinden in de reclame belasting. Dit houdt in dat ondernemers moeten gaan betalen als er openbare aankondigingen van hun bedrijf zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. We vinden dit onacceptabel. Naast het feit dat veel ondernemers het door Corona nu al moeilijk hebben, zorgt het er ook voor dat ondernemers Westervoort zullen verlaten of zich niet gaan vestigen in Westervoort.
- Daarnaast is de OZB verhoging van 10% aankomend jaar naast de verhoging van ??% in 2020 voor ons moeilijk te verteren. Westervoort is nu al de gemeente met de hoogste OZB in de regio. Met een verhoging van 10% in 2022 is de kans groot dat Westervoort voor nieuwe potentiële bewoners niet aantrekkelijk is en deze niet naar Westervoort komen. De vraag is of we dan op termijn naar een gemeente groeien waarin de inwoners gelijkmatig zijn verdeeld naar sociale klasse en leeftijd. Dit is ook voor de sociale samenhang van belang. Wij stellen dan ook voor om de OZB in 3 jaar te verhogen naar 10%.
- We vinden het belangrijk dat we blijven meedoen in de samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen De groene metropool zoals dat nu heet, ook al zal dit leiden tot een verhoging van het budget met 12000 in 2022 tot 25000 in 2024
- We willen het budget van wijkgericht werken verlagen met 50%.
- Corona heeft geleid dat veel medewerkers thuis werken en de aankomende jaren ook voor een deel thuis blijven werken. Dit zorgt ervoor dat we alle gemeente gebouwen voor de aankomende periode niet meer volledig gaan benutten. Om de vermindering van de OZB kosten op te vangen willen we dat binnenkort onderzocht wordt of een deel of het gehele gemeentehuis een andere functie kan krijgen en dat de opbrengst van deze gewijzigde functie van het gemeentehuis ten goede komt aan het herstelplan.

Programma 2
In dit programma vinden de overschrijdingen plaats die hebben geleid tot deze situatie.
In de eerste grosslijst van alle mogelijke bezuinigingen stonden er ook bezuinigingen op met betrekking tot het minimabeleid. Dit is voor D66 niet acceptabel. We zijn dan ook blij dat ook het college deze bezuinigingen op de bijzondere bijstandsmaatregelen niet heeft voorgesteld.

D66 maakt zich wel bezorgd over de kosten op dit programma, omdat ze geen goed gevoel heeft bij het hard maken van de maatregelen op jeugdzorg, WMO en doelgroepenvervoer.
De WMO indicaties maatwerkvoorzieningen wil het college verminderen met 10%, maar we vragen ons af op welke manier?
Afgelopen jaren waren er overschrijdingen op jeugdzorg van ruim een miljoen euro. Wil Westervoort dit jaar het huidige budget niet overschrijden, dan moeten we dus minimaal 1 miljoen minder uitgeven. Ondanks het beleidsdocument Samen Sterk hebben we nog te weinig overtuiging dat we hierdoor ook ruim 1 miljoen minder gaan uitgeven dan de afgelopen jaren.

Wij willen dan ook vragen om geld vrij te maken voor een externe adviseur die het team Sociaal Domein ondersteunt bij het implementeren en uitvoeren van verbeteringen die al effect hebben gehad bij andere gemeenten. Dit zal een positieve bijdrage hebben bij het behalen van de benodigde uitgaven op het sociaal domein.
We onderstrepen de benodigde bezuinigingen die het college voorstelt in programma 2 maar we denken dat deze met de huidige voorgestelde maatregelen niet worden gerealiseerd en dat we volgens jaar nog extra bezuinigingen moeten doorvoeren, waardoor de lasten voor de inwoners van Westervoort nog hoger worden en de leefbaarheid in Westervoort daalt.
We vragen de andere partijen hoe zij dit zien?

Programma 3
Programma 3 maakt een klein deel uit van het totale Westervoorts budget. Bezuinigingen op dit programma leiden voor een deel tot kapitaal vernietiging. Wel worden voor een groot deel de reserveringen van dit programma toegevoegd aan de algemene reserveringen om deze te verhogen.
We vinden dat de investeringen voor Mosterdhof iets vertraagd mogen worden, maar wel moeten blijven. De gemeente heeft met de inwoners afspraken gemaakt over het samen revitaliseren van de wijk. Als de gemeente hier nu mee stopt zijn ze een onbetrouwbare partner en zullen andere trajecten met bewonersparticipatie niet tot enthousiasme en vertrouwen bij inwoners leiden. We ondersteunen de activiteiten die dhr. Ekkelboom net heeft aangegeven in de wijk de Mosterdhof, we zien het enthousiasme van de inwoners van deze wijk en willen dit niet teloor doen door te stoppen met de beloofde investering..
Daarnaast is dit een voorbeeldproject voor trajecten mbt de nieuwe omgevingswet.

Dinsdagavond gaf de wethouder aan dat de provincie positief is over de ontwikkeling van Westervoort Noord. Dit zal op korte termijn leiden tot investeringen, maar daarna tot inkomsten en wat ook belangrijk is voor aantrekkelijk gemeente door nieuwe woningen die leiden tot variatie in woningbouw voor zowel, jongeren, ouderen en gezinnen en de kansen die het Rivierklimaatpark bieden zoals onder andere recreatie.

We begrijpen dat we met de voorgestelde bezuinigingen een beroep doen op zowel inwoners en verenigingen, maar het is noodzakelijk om weer een sluitende begroting te krijgen met voldoende financiële weerstand.

We gaan graag samen met ondersteuning van de provincie het traject Sterk Bestuur waarin nadenken over het werken aan toekomstbestendigheid en robuuste gemeente en wat voor gemeente we willen zijn en wat daar voor nodig is.